

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 194/2022
14.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Радославе Мађаров, Весне Станковић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јована Петковић Бранислављевић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ из Панчева, чији је пуномоћник Саша Левнајић адвокат из ..., ради накнаде трошкова за исхрану у току рада, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3430/21 од 03.09.2021. године, на седници одржаној 14.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3430/21 од 03.09.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3430/21 од 03.09.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 666/19 од 11.03.2021. године у ставу првом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тужилца тражила да се обавезе тужени да јој, на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 12.11.2016. године до 12.11.2019. године исплати укупан износ од 61.103,46 динара, у појединачним месечним износима са описаном законском затезном каматом.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженом накнади трошкове целог парничног поступка у износу од 91.908,98 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 666/19 од 11.03.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужилци на име разлике између исплаћене и припадајуће накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 12.11.2016. до 12.11.2019. године исплати укупно 61.103,46 динара, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом почев од доспелости до исплате, на

начин наведен у том ставу. Ставом другим изреке, одбијен је део тужбеног захтева који се односи на законску затезну камату на сваки појединачни месечни износ почев од траженог 05. дана у текућем месецу за текући месец до досуђеног 06. дана у месецу за претходни месец. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 44.684,14 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3430/21 од 03.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, због погрешне примене материјалног права.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). У ставу 2. истог члана прописано је да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

По оцени Врховног суда, у овом спору постоји потреба за одлучивањем о ревизији предвиђеној наведеном одредбом ради уједначавања судске праксе, имајући у виду другачију судску праксу у истој правној ситуацији.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у утуженом периоду била у радном односу код туженог на неодређено време. У том периоду на снази је био Посебан колективни уговор за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 27/2015 од 18.03.2015. године, који је ступио на снагу 26.03.2015. године), којим је у члану 65. одређено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у износу од 250,00 динара, као и Посебан колективни уговор за јавна и јавна комунална предузеће Града Панчева („Службени гласник РС“ бр. 59/2015-30 који је ступио на снагу 03.07.2015. године) којим је у члану 84.

одређено да запослени има право на накнаду трошкова за исхрану у току рада у висини утврђеној посебним колективним уговором, тим уговором, општим актом код послодавца и уговором о раду, а да се висина накнаде трошкова за исхрану у току рада са припадајућим порезима и доприносима утврђује дневно најмање у висини од 250,00 динара. Тужени послодавац накнаду за исхрану у току рада запосленима, па и тужиљи, није исплаћивао у складу са цитираним одредбама ових општих аката већ у нижем износу, и то позивом на одредбе Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ бр. 116/2014, који је ступио на снагу 28.10.2014. године и почео да се примењује од 01.11.2014. године), а којим законом су се у циљу очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору привремено уређивали основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде за обрачун и исплату плата постављених и запослених лица код корисника јавних средстава. Износи досуђени нижестепеним пресудама представљају разлику између тужиљи исплаћених накнада на име исхране у току рада и накнада припадајућих према колективним уговорима важећим у утуженом периоду. Висина укупног потраживања тужиље утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су, примењујући чланове 118. став 1. тачка 5. и 6, 246. став 1. и 2, 256-259. и 257. Закона о раду у вези члана 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе 65. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе 4. Посебног колективног уговора за јавна и јавна комунална предузећа Града Панчева, оценили да тужиља основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада у складу са посебним колективним уговорима и да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада, па је усвојен тужбени захтев, а другостепени суд је потврдио пресуду.

Становиште нижестепених судова није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се тим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава с циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона прописано је да се у том закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава, утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плата изабраног, именованог и постављеног лица и запосленог код корисника јавних средстава, утврђена у складу са

законима који уређују плате у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања код субјеката из члана 2. овог закона, донетог за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, тако да обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа, између осталог и накнада за исхрану у току рада, што произилази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених, у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога и по схватању овог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиле одбијен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у другом ставу изреке.

На основу члана 165. став 2. ЗПП туженом су досуђени трошкови првостепеног, другостепеног и ревизијског поступка и то на име одговора на тужбу и образложени поднесак од стране адвоката по 6.000,00 динара, заступање на једном неодржаном

рочишту 4.500,00 динара и два одржана рочишта по 7.500,00 динара, за састав жалбе 12.000,00 динара и за састав ревизије 18.000,00 динара, на име таксе на жалбу и другостепену одлуку по 4.344,14 динара, таксе на ревизију 8.688,28 динара и такса на ревизијску одлуку 13.032,42 динара, све одмерено према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић